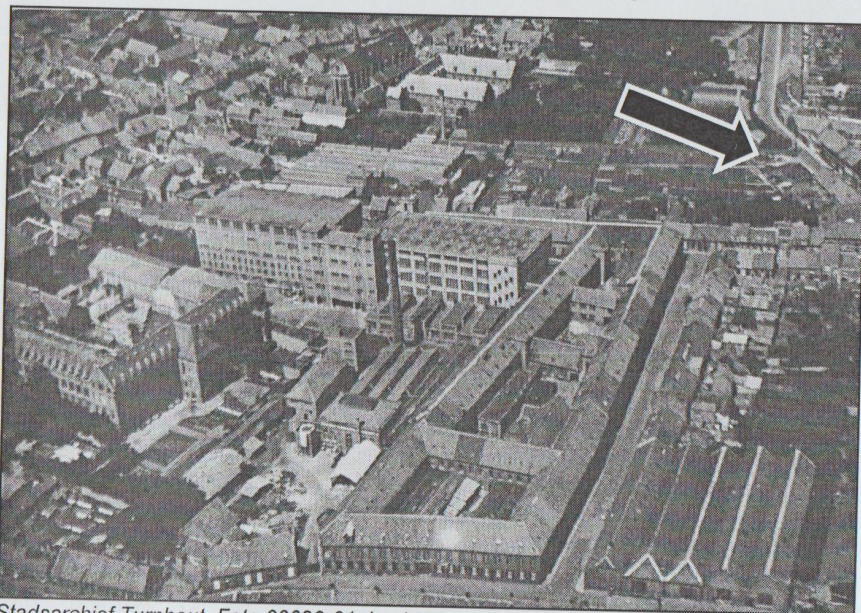

Een gedenksteen in de Vredestraat

In de voorgevel van een appartementsblok aan de Vredestraat 78-84 bevindt zich een gedenksteen met het volgende inschrift: "Etablissements Brepols N.V. - Turnhout - Eerste steenlegging - Op 17 september 1948 - Door baron Jean du Four".

We reconstrueren het verhaal hierachter, want het betrof hier een stukje sanering van de stadskern. Brepols NV was aanvankelijk gevestigd in het Papenstraatje op de huidige Turnovasite en aan de Nijverheidsstraat. Bovendien bouwde ze in de omliggende straten tal van kleine huisjes voor haar werknemers. Zo bezat de familie du Four op een gegeven moment 47 huisjes in het Papenstraatje. Dit straatje bestond grotendeels uit 'poorten, poortjes, krotten.' De armzalige Theresia Keuppens-poort bevatte '18 enge kamers, die 12 gezinnen en 31 personen herbergde'.

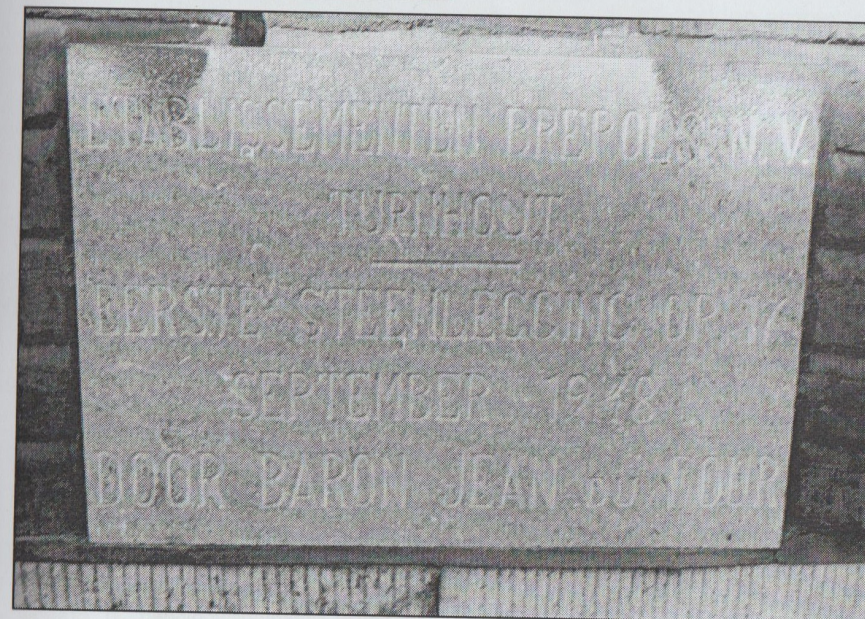

Stadsarchief Turnhout, Foto 00690-01, Luchtopname van de (minder bekende) B-fabrieken van Brepols aan de Nijverheidsstraat en de Lindekensstraat. (ca. 1920 tot 1940). De vermelde appartementsblok werd later gebouwd rechtsboven op deze foto.

De florierende economie en de gestegen welvaart van na de Tweede Wereldoorlog bood Brepols de mogelijkheid om aan deze schrijnende toestand een einde te maken. Directeur Jean du Four kwam erop terug tijdens de speech die hij hield bij de eerstesteenlegging in de Vredestraat. Hij besloot hiertoe toen hij bij een bezoek met eigen ogen de armoede zag. 'Deze toestand mocht niet langer duren, zei ik, indien ik nog als treffelijk man deze plaats wens voorbij te gaan om mij naar het kantoor te begeven.'

Foto links: het metselen van de eerste steen in de voorgevel van de Vredestraat 78-84. Collectie Stadsarchief Turnhout.
Foto onder: de gedenksteen anno 2015.

'Door het bouwen van deze huizen met verdiepingen, zullen de 18 vertrekken van de 'poort' vervangen worden door 48 grote en luchtige woonplaatsen, die in alle gezondheidsnoodwendigheden, vroeger onbekend, ruimschoots voorzien.'² De fabriek zorgde er bovendien voor dat de werknemers de woningen konden aankopen tegen betaalbare prijzen en schoot aan de NV Kempische Heerd het nodige geld voor om goedkope leningen te kunnen verstrekken. Ook het stadsbestuur zag het belang in van dit project, want het voltallige schepencollege tekende present tijdens de plechtigheid en burgemeester Henri Bauweraerts hield eveneens een korte toespraak. Daarna volgde nog een feestelijk moment in de gebouwen van Brepols. Deze bouw was de voorbode van de sanering van het hele Papenstraatje, dat in de jaren '50 flink werd verbreed en omgedoopt tot de Baron du Fourstraat. Brepols vertrok later uit de stadskern, waarna de site totaal verkommerde. Gelukkig is het stadsdeel Turnova nu eindelijk in opbouw. De appartementen in de Vredestraat werden door de firma verkocht, de hele blok is na bijna 70 jaar op zijn beurt dringend toe aan sanering. Zo herhaalt de geschiedenis zich.³

Sam Van Clemen

Het appartementsgebouw in de Vredestraat waartegen de gedenksteen werd aangebracht.

² Die 48 kamers waren verdeeld over in totaal 20 woonegelegenheden.

³ Het bovenstaande is gebaseerd op: R. Baetens (red.), *Brepols drukkers en uitgevers 1796-1996*, Turnhout, 1996, p. 208-209; 'Brepols bouwt werkmanswoningen', in: *Brepols' Huisorgaan*, jg. 1, 1948, nr. 9, p. 1-5.
Nieuwsbrief Taxandria 1, 2016